
SAMTALEOPLÆG OM PRÆSTEUDDANNELSE

- I ET SAMFUND MED FORSKELLIGE RELIGIONER OG LIVSSYN

BAGGRUND

EN PRÆSTS DANNELSE RUMMER MANGE FACETTER

Præster er under stadig dannelse. Man lærer sig færdigheder, får erfaringer, afklarer sig og gør sig overvejelser. Det får alt sammen betydning for, hvordan den præstelige opgave varetages. Dannelsen er alsidig og finder sted både før, under og efter den formelle præsteuddannelse (teologi, pastoralseminarium, efteruddannelse). Samspillet mellem teologien og præstens egne refleksioner og praksis er krumtappen i hele denne fortløbende bevægelse.

Med dette oplæg ønsker vi at bidrage til en faglig drøftelse af præstedannelsens mange facetter. Vi ønsker tillige at få Jer til at overveje, om der er områder i dannelsen, som i fremtiden bør få et større fokus.

EN RAPPORT OM FREMTIDENS PRÆSTEUDDANNELSE

I 2014-15 nedsatte Folkekirke og Religionsmøde en særlig tænketank, som skulle overveje udviklingsbehovet i præsteuddannelsen. I Tænketankens arbejde deltog personer fra Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, Præsteforeningen, Landsforeningen af Menighedsråd m.fl.

Tænketanken er fremkommet med en anbefaling i form af en Dannelsesprofil for præster. Dannelsesprofilen er opdelt i fem dannelses typer, som er Tænketankens bud på, hvad der er afgørende, når præsten skal varetage kald og embede i et samfund, der i stigende grad præges af forskellige religioner og livssyn:

DANNELSESPROFILENS FEM FOKUSOMRÅDER ER:

1. **Kontekstuel teologisk dannelse**
2. **Erfaringsteologisk dannelse**
3. **Dialogisk dannelse**
4. **Missional dannelse**
5. **Liturgisk dannelse**

Læs mere om Dannelsesprofilen i rapporten og vedlagte bilag. Hele rapporten kan findes på religionsmoede.dk

ØVELSE

Varighed 30-40 minutter. Det anbefales at sidde i mindre grupper på 4-6 personer.

Det anbefales, at der findes en tidsholder, som markerer, hvornår opgave 1-4 skal diskuteres. Vælg gerne en referent, som kan indsamle og sende jeres kommentarer og overvejelser til Folkekirke og Religionsmøde.

1. VÆLG EN CASE (CA. 10 MINUTTER)

- Vælg én af nedenstående fire cases.
- Overvej sammen, hvilke principielle overvejelser denne situation rejser for den implicerede præst. Fx spørgsmål om præstens dåbssyn, menighedssyn, forholdet mellem kirke, skole og samfund, kirkens mission, kirkens liturgi osv.
- NB. Det vigtige er ikke, at gruppen "løser problemet", men at I identificerer de faglige overvejelser, som casen implicerer.
- NB. Dannelsesprofilen forsøger ikke at tegne et udtømmende billede af præsters dannelse. I denne øvelse er det disse fem dannelsestyper, som er i fokus.

Den lokale skole fejrer den årlige juleafslutning ved at komme i kirken. Eleverne har almindelig mødepligt denne dag. Hvordan håndterer man som kirke og præst elevernes forskellige kulturelle og religiøse baggrunde? (Fx hvilke liturgiske overvejelser?)

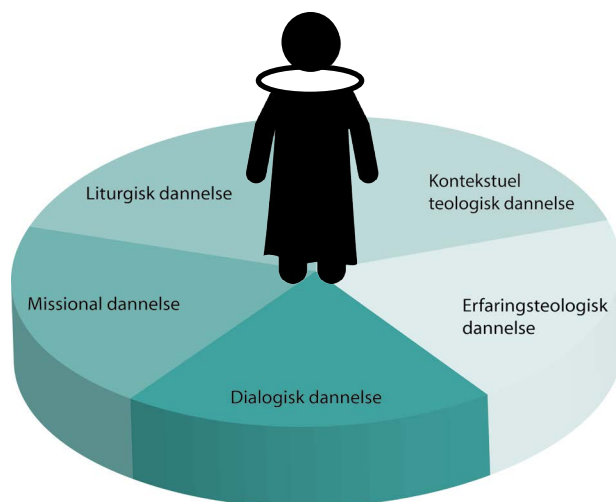
Tæt ved kirken ligger et yogacenter, hvor mange forskellige former for spiritualitet praktiseres. Mange fra menigheden deltager i centerets aktiviteter og taler åbent om det. Hvordan skal kirken og præsten forholde sig til den store søgning mod disse nye spiritualitetsformer?

Et brudepar ønsker kirkelig vielse. Ved samtalen giver gommen udtryk for at han ikke går ind for kirken og kristendommen, og at den kirkelige vielse er et kompromis. Hvordan kan samtalen og vielsesritualet i denne situation blive meningsfuldt, og kan begge parter respekteres?

Et nyt asylcenter er blevet etableret i nærheden af kirken. En asylansøger med mellemøstlig og muslimsk baggrund kontakter præsten med ønske om at blive døbt. Hvordan kan præsten håndtere dette ønske, og hvilke overvejelser bør ligge til grund for en beslutning?

2. BEHOV OG ASPEKTER I DANNELSEN (CA. 10 MINUTTER)

- Hvordan vil I beskrive rapportens fem dannelsestyper med jeres egne ord?
- Hvilke af de fem dannelsestyper var I i berøring med i Jeres behandling af casen?
- På hvilke områder ser I et behov for dannelse i forhold til jeres egne erfaringer som præst?

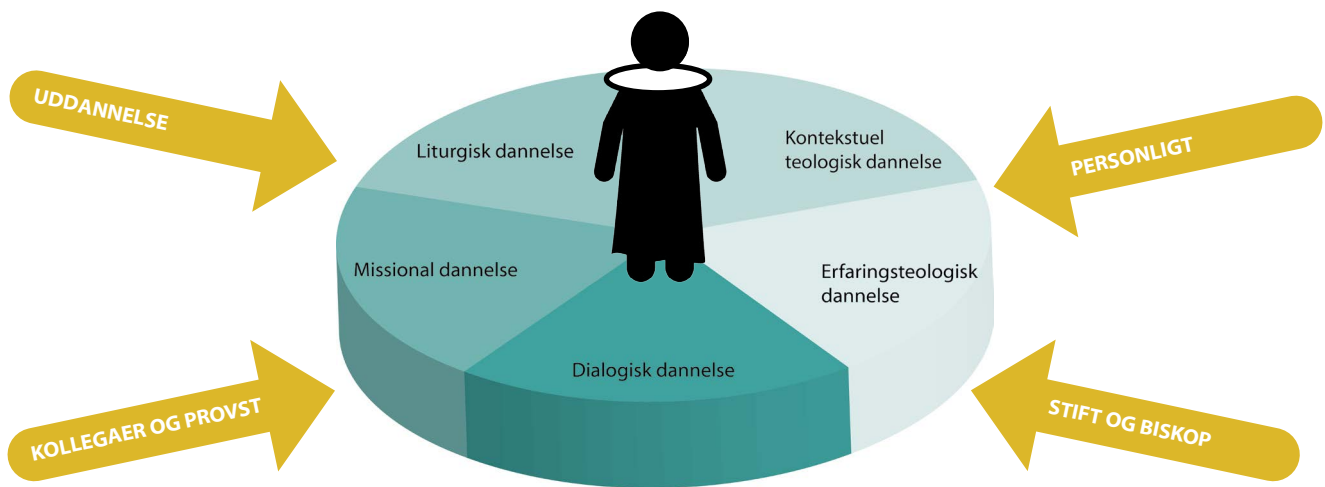

3. KILDER TIL DANNELSE (CA. 10 MINUTTER)

Overvej i gruppen hvilke kilder der kan understøtte og nære en hhv. kontekstuel, erfaringsteologisk, dialogisk, missional og liturgisk dannelse:

Eksempler på kilder:

- **Personligt:** Hvilke personlige refleksioner, færdigheder og erfaringer?
- **Kolleger og provst:** Hvilke drøftelser, prioriteringer, projekter og resursepersoner?
- **Stift og biskop:** Hvilke rammer, netværk, kursusdage og specialiseringer?
- **Uddannelser:** Hvilke uddannelser, fag, undervisningsmetoder og arbejdsgrupper?

NB. Vær konkrete i jeres overvejelser og idéer. Og tænk frit: De økonomiske, tids- og resursebæssige begrænsninger er ikke til væsentlige i denne øvelse.

4. OPSAMLING

Grupperne mødes og drøfter i fællesskab:

- Hvordan oplever I dannelses- og uddannelsesbehovet på religionsmødefeltet i jeres provsti?
- Hvilke tiltag kan understøtte, at præster også i fremtiden er klædt på til at varetage præsteopgaven i et samfund med forskellige religioner og livssyn?
- Hvilke aspekter mener I evt. bør tilføjes til Tænk tankens Dannelsesprofil?

Overvejelserne vedr. præsters dannelse og uddannelse er en vedvarende opgave i folkekirken. Folkekirke og Religionsmøde er meget interesseret i at modtage jeres kommentarer og pointer fra denne fælles drøftelse til videre brug.

Referat eller stikord fra Jeres drøftelser modtages med tak. Sendes gerne til generalsekretær Kåre Schelde Christensen på ksc@religionsmoede.dk

DANNELSESPROFIL

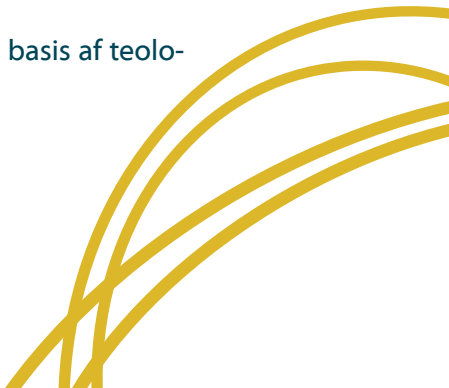
- DANNELSE OG UDDANNELSE AF FOLKEKIRKENS PRÆSTER I ET SAMFUND MED FORSKELLIGE RELIGIONER OG LIVSSYN

”Tænketank vedr. udredning og anbefalinger om religionsmødekvalifikationer i fremtidens uddannelsesforløb for præster i folkekirken” anbefaler, at præster i folkekirken for at kunne varetage præsteembedet i et samfund med forskellige religioner og livssyn gennem uddannelses- og efteruddannelsesforløb bliver fortrolige med følgende emneområder:

1. KONTEKSTUEL TEOLOGISK DANNELSE

- At kunne gennemtænke og tolke kristendommen ind i den komplekse kontekst, der udgøres af et demokratisk og sekulært samfund, hvor forskellige religioner og livssyn spiller en væsentlig rolle.
- At tilegne sig en grundlæggende indsigt i forskellige religioner og livssyn og deres betydning for mennesker og samfundsliv, samt have indgået i samtaler med mennesker med anden tro eller andet livssyn.
- At kunne reflektere teologisk og religionskritisk over mødet med anden tro eller andet livssyn.

2. ERFARINGSTEOLOGISK DANNELSE

- At kunne reflektere teologisk over egen praksis på baggrund af erfaringer fra mødet med andre religioner og livssyn.
 - At være i stand til at skønne og agere i konkrete situationer på basis af teologisk refleksion og praksis.
-

3. DIALOGISK DANNELSE

- At kunne skabe rum for eksistentielle samtaler og at kunne samtale om åndelige og religiøse spørgsmål samt fælles anliggender med mennesker med anden tro eller andet livssyn.
- At være fortrolig med forskellige typer af dialog om såvel almenmenneskelige, samfundsmæssige, teologiske og åndelige spørgsmål.
- I samtalen med mennesker med anden religion eller andet livssyn - både individuelt og i det offentlige rum - at kunne navigere mellem konsensus og kritik, nye indsigter og profetisk vidnesbyrd.

4. MISSIONAL DANNELSE

- At kunne repræsentere kirke og kristendom i forhold til institutioner og i offentlige sammenhænge.
- At kunne præsentere kristendom over for mennesker af anden tro, herunder at kunne tilbyde indøvelse i kristendom og relevant dåbsoplæring.

5. LITURGISK DANNELSE

- På baggrund af teologisk refleksion at kunne tilrettelægge liturgiske forløb, herunder kirkelige handlinger, hvor en eller flere af deltagerne har anden tro eller andet livssyn.
- At kunne reflektere teologisk over eksklusivitet og/eller åbenhed i gudstjenesten, kirkelige markeringer, deltagelse i nadver og samarbejde med institutioner.